

M

VAR MED
OCH
HJÄLP

Varje gång du köper M-magasin går en krona till Unicef och Etiopiens barn. I år får vi ihop cirka en miljon kronor och fortsätter att stödja våra projekt i ett av världens allra fattigaste länder.

Två minor tog Abrehet Amhas och Lwan Tsegayes ben.

Varför tillverkar länder minor? Har du ett bra svar? Abrehet och Lwan i Etiopien har det inte.

Av Lena Tallberg Foto Håkan Elofsson

● Zelambessa, Tigray, norra Etiopien. Vi är i byn Gud glömde alldeles invid gränsen till Eritrea. Ett stensamhälle i ruiner utan blommor, utan grönska, där det mest levande är det grusdamm som då och då virvlar upp. Förr en livaktig stad där etiopier och eritreaner samsades och hade affärer med varandra, trots ständiga oroligheter. 1998 utbröt det senaste kriget som varade i två år. Och fast kriget dragit sig undan finns känslan att det ändå lurar bakom hörnet.

Många har lämnat byn, men det finns en envis skara som valt att stanna kvar, bygga upp sitt hus igen och försöka skapa en framtid, som föräldrarna till Lwan Tsegaye och Abrehet Amha. De var åtta år när kriget mellan Etiopien och Eritrea tog slut. De två flickorna hade som alla andra barn lärt sig att se upp för röda markeringar när de gick. Röda märken stod för minor. Livsfarligt, förmanade deras föräldrar dem.

Lwan smög ut till odlingarna för att ta sig en kaktusfrukt, något hon älskade att äta. Hon tittade ner i marken och plötsligt låg där en lampa. Trodde hon. Av bara farten trampade hon på den.

– Sen såg jag bara blod och att mitt ben låg på marken. Jag skrek och skrek men ingen hörde mig. Jag kröp på två armar och ett ben ända till byn. Pappa tog mig till sjukhus. Där fick jag stanna i tre månader. Hela tiden gjorde det så ont, så ont. Jag fick opereras många gånger för det var bitar av minan som satt kvar i

benet, berättar Lwan, som kände sig stympad ända in i själen.

Lwan som älskade att springa – skulle hon aldrig mer kunna göra det?

Abrehet nickar och känner igen historien, fast hon var ute och hämtade hö till djuren när det hände. Plötsligt låg minan där. Abrehet såg det för sent. Först förstod hon inte alls vad som hade hänt. Sen såg hon benet som dinglade. En tunn slamsa kött höll ihop det med hennes kropp.

– Jag var också helt ensam, säger hon.

I dag är de tonåringar och får genom Unicefs försorg nya proteser vartefter de växer. De har också fått ett slags cykel att ta sig fram på. Springa kan de inte. Dansa går bra. Och killarna verkar inte bry sig om att flickorna bara har ett ben.

Drömmarna är stora. De vill bort från krigets långa täranda skugga så fort de får en chans. Gärna tillsammans för nu är de bästisar. Lwan vill studera data, Abrehet medicin.

Ledsenheten har vänts till ilska. Mot soldater och dem som bestämmer.

– De borde skada varandra och inte oskyldiga människor, säger de och blickar ut mot taggråden och soldaterna som vaktar.

Förr var det ett och samma land. Deras föräldrar säger att det är deras systrar och bröder som bor där borta på andra sidan. Men trots att det är fred nu, kan de inte träffa sina gamla vänner.

Det förstår Lwan och Abrehet inte heller. ●

En människa skadas i halvtimmen

Enligt Unicefs beräkningar har ungefär en miljon människor dödats eller lemlästats av landminor sedan 1975 – det är en person varje halvtimme. 35 procent av dem är barn under 15 år. De är särskilt utsatta då laddningen i minan är avsedd att slita av armar och ben på vuxna, men på ett barn är risken stor att den träffar kroppens livsviktiga organ och blir dödande. Den största koncentrationen av minor är i Afrika och Asien, framför allt för att det är billiga krigsredskap.

På fn.se/roj-en-mina kan du läsa vad just du kan göra för att få bort alla minor.

Källa: Unicef